

UDC 343.263.2(497.7)

Afrim Osmani, PhD¹

**BURGIMI SHTËRIAK NË LEGJISLACIONIN PENAL TË
REPUBLIKËS SË MAQEDONISË DHE ZBATIMI NË PRAKTIKË**

**ДОМАШНИОТ ПРИТВОР ВО КАЗНЕНО ЗАКОНОДАВСТВО
ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И НЕГОВОТО
ИЗВРШУВАЊЕ ВО ПРАКСА**

**HOME DETENTION IN PENAL LEGISLATION OF
MACEDONIA AND HIS EXECUTION IN THE PRACTICE**

Abstract

Home detention in penal legislation of Macedonia is provided as an alternative measure for sensitive cases, so for special occasions.

This measure gives space to people who's for different reasons, and in particular for health reasons and they need special care from the people closest to him, from his family, that to surve the penalty of imprisonment within the space own household, so on the family environment, but under certain conditions by law.

Most persons can come to terms that this alternative measure is imposed as a substitute for imprisonment is: old age persons, persons with chronic disease, as well as pregnant women.

In our practice, home detention rarely comes in expression, even in cases coming, this measure is executed even with supervision, as the penal code of Macedonia stipulates the criteria.

Keywords: home detention, criminal legislation, alternative measures, the criminal code.

---

¹ Ligjërues në Fakultetin juridik pranë Universitetit Shtetëror të Tetovës.

1. Evolucionit, paraqitja, nocioni dhe qëllimet e masave alternative - masave joburgosëse (jo të burgut)

Masat alternative e tregojnë idenë themelore mbi të cilën është koncentruar reforma bashkëkohore dhe sistemi i sanksioneve. Të gjitha inovacionet në këtë fushë në të cilën janë të mbërthyerat dënimet klasike dhe masat e sigurisë, ndodhin kryesisht si shprehje e tendencave bashkëkohore për zbatim restriktiv të burgut dhe trajtim të autorit jashtë burgut. Kjo tendencë gjen mbështetje dhe arsyetim si në aspektin teorik po ashtu edhe në atë praktik: ajo është më shumë se përgjigje gjatë krizave të shpeshta nëpër burgje, hyrje në shfrytëzimin e metodave dhe teknikave të reja të kontrollit social të kriminalitetit që janë në hap me erën e re teknologjike-informatike. Zbatimi i alternativave tradicionale të burgut² në dekadat e fundit të shekullit të kaluar nuk ndihmoi shumë në reduktimin e tij. Për këtë sot në shumë legjislatura perëndimore ka filluar trendi në gjetjen e masave të reja alternative.

Skepticizmi për dënimin me burg është i shprehur në politikën kriminale të shteteve Evropiane. Këshilli i Evropës është bashkangjitur kah kjo tendencë me rekomandim³ për rregullat Evropiane për sanksionet alternative dhe masat e zbatuara në bashkësi⁴ e miratuar më vitin 1992 nga ana e komitetit Ministror.

Me Rregullat përcaktohen parimet themelore, korniza juridike e sanksioneve juridike, garancitë gjyqësore dhe procedura pas ankesës, sigurimi i të drejtave themelore, bashkëpunimi dhe pëlqimi i kryerësit, standardet për personelin që duhet të aplikohen, burimet financiare, roli i publikut, kushtet për aplikim, metodat e punës, kryerjen e masave dhe pasojave për shkak të mosrespektimit dhe evoluimi i efekteve. Nën community sanctions and measures nënkuptohet masa dhe sanksione që do të thonë mbetja e kryerësit në shoqëri dhe zbatimi i disa restriksioneve të lirisë së tij me imponimin

---

² Dënimi me të holla, dënim me kusht.

³ Nr.r 92-16.

⁴ Community sanctions and measures.

e kushteve dhe detyrimeve të aplikuara nga organe të caktuar me ligj, por mund të bëhet fjalë për sanksione të caktuara nga gjyqi, ose për masa tjera të shqiptuara para ose në vend të vendimit për sanksion, si dhe për vuajtjen e dënimit me burg jashtë institucionit të burgut, edhe pse sanksionet e pasurisë nuk hyjnë në këtë definim, rregullat kanë të bëjnë edhe me aktet e mbikëqyrjes të ndërmarra për sigurimin e zbatimit të tyre.

Me ndryshimet në sistemin penal në dekadat e fundit padyshim ka filluar transformim i madh i dënimit, që do të thotë deinstitutionalizim, largim nga sistemi i burgut dhe zbatim i formave tjera të kontrollit social mbi kriminelët. Më shumë si vërejtje serioze se sa si kundërshtim të ndryshimeve të tilla meriton kujdes edhe teza e disa autorëve për dispersion të disiplinës, sipas së cilës shoqëria bashkëkohore ngadalë shndërrohet në sistem degëzimi të kontrollit social që e bëjnë institucione të ndryshme, i inspiruar me projektin bazik të disiplinës të shoqërisë moderne. Ndryshimet në sistemin penal (transformimi i dytë pas dominimit të burgut) tregojnë se aparati i kontrollit social zgjerohen jashtë institucionit me synim që të përfshijë shtresa më të gjëra të cilët nuk kanë qenë në rrezik të jenë të dënuar. Rezultati në fund është mbetet i pandryshuar, zbatimi i burgut, por njëkohësisht rritet numri i të dënuarve. Gjatë kësaj, ndryshimi konstant i ekspansionit të burgut arsyetohet me rritjen e formave më të rënda të kriminalitetit, ndërsa zbatimi i masave alternative me nevojën e trajtimit më të butë të kriminelit të thjeshtë, gjegjësisht kryesve që nuk janë të rrezikshëm. Theksohet se nga ana tjetër paraqitja e masave alternative ndihmon në ngritjen e ashpërsisë dhe ngurtësinë e burgut, sepse në të mbeten të selektuar kriminel të cilët nuk meritojnë trajtim joburgu, ndërsa te masat alternative rreptësohet elementi punitiv, gjegjësisht disiplinor. Kundërshtimi i fundit ka të bëjë me jokonzentimet e masave alternative me parimet e ligjshmërisë, përcaktimin e dënimit, dhe barazimin gjatë dënimit, për çka edhe zbatimi i tyre mbështetet në vlerësimin e matur me vështirësi shkencore për rrezikun e kryerësit dhe mundësitë e risocializimit të tij. Prej këtu pranimi i këtyre masave

duhet të jetë i ndjekur edhe me forcimin e garancive juridike për të drejtat e të dënuarit, sepse ata janë megjithatë punitive dhe pa kritere të sigurtat për zbatimin e tyre që mund të rezultojnë me arbitraritet dhe cenim i të drejtave të njeriut. Dhe në fund mund të ndodh që të ndara nga ta të jenë më shumë represive se sa dënimi me burg, si për shembull në rastin kur një dënim afatshkurtër me burgim do të zëvendësohej me trajtim afatgjatë disa vjetësh nën mbikëqyrje në liri. Dhe derisa bëhen diskutime të tilla akademike në legjislacionet penale masat alternative fitojnë kuptim gjithnjë më të madh, dhe prioritet mbetet pyetja jo për ose kundër, por si të organizohet zbatimi i tyre, posaçërisht me faktin se ajo paraqet pëlqim të vet autorit që të merr pjesë në procedurën e risocializimit. Zbatimi më i gjerë i këtyre sanksioneve duhet t'i tejkalojë edhe disa probleme praktike. I pari është imponuar me nevojën e përcaktimit të kriterëve precize për zgjidhje të masave alternative! Duke pasur parasysh se gjyqi zakonisht nuk ka shumë kohë të hulumtoj (eventualisht me ndihmën e ekspertëve), cili sanksion do të ishte më adekuat, më shpesh vendos për më të kapshmen dhe më të shpejtën që mund të sjell deri të reduktimi i llojit të vet, gjegjësisht shmangie të sanksioneve që përbëhen në trajtimin intensiv në liri! Problemi i dytë ka të bëjë me besimin dhe bashkëpunimin e gjyqit me shërbimet që duhet ta organizojnë realizimin e sanksionit. Por edhe në rrafshin e legjislaturës dhe më shumë në praktikën gjyqësore duhet të zhvillohen kritere, sipas të cilëve këto sanksione do të jenë alternativa të burgut, dhe nuk do të zbatohen si alternativa të ndërsjella (zëvendësim) të alternativave.

2. Nocioni dhe llojet e masave alternative

Definicioni i nocionit të masave alternative në rrethin juridik evropian është shumë i gjerë dhe përfshinë sanksione të ndryshme dhe procedura që mund të zbatohen në cilëndo fazë të procedurës: alternativat e procedurës penale, alternativat e gjykimit, alternativat

e burgut. Disa autor flasin për alternativa joburgosëse në vend të sanksioneve alternative, sepse nocioni i fundit e implikon qëndrimin se dënimi me burg është rregull, ndërsa të gjithë masat tjera janë sekondare, por më pas pranohet se në shumë legjislatura ky është rasti me vepra më serioze! Përveç kësaj, konfuzioni rreth këtij nocioni e rrit faktin se në disa legjislacione disa nga këta sanksione (me rregull dënimi me të holla) janë përfshirë në repertorin e dënimeve në të cilat gjendet dënimi me burg. Prej këtui, nuk ekziston as edhe një qasje kah ajo se, cilat masa preventive, dënim ose kontroll jashtë burgut mund të llogariten si alternativ e saj. Sipas disa autorëve, të tilla janë ato dënime që i mundësojnë kryerësit që një pjesë ose gjithë dënimin ta vuan në bashkësi, jashtë institucioneve të burgut. Konfuzionin e nxit vet nocioni alternativ-sanksion që vjen në vend të ndonjë dënimi. Supozohet d.m.th. zbatimi i burgut por megjithatë në kushte të caktuara, burgut mund t'i gjendet zëvendësim me ndonjë masë tjetër. Nocioni i këtillë përmban një defekt logjik sepse nisat nga supozimi i gabuar – se për atë vepër kryerësit konkret duhet t'i shqiptohet dënim me burg. Sipas kësaj, kur me këtë nocion vihen edhe sanksionet që çojnë kah reduktimi i burgut duhet të kemi parasysh se ajo është vetëm dispozitë parimore sepse mes masave alternative gjenden edhe të tilla që nuk janë zëvendësim për burgun, por kanë natyrë vetjake dhe kapacitet të plotë në sferën e veprave më të lehta të kryera nga shkelësit për herë të parë dhe ta realizojnë qëllimin themelor të sistemit të sanksioneve – mbrojtjen e të mirave materiale dhe pengimin e kryerjes së veprave penale⁵.

Dënim më i vjetër dhe më i zbatuar jo i burgut është dënimi me të holla. Zbatimi i tij është i limituar sepse varet nga gjendja pasurore e kryerësit⁶. Në vijim është kompensimi dhe riparimi i pasojave të dëmshme të veprës e cila bëhet gjithnjë e më shumë pjesëmarrëse në legjislaturën bashkëkohore, por e ka të njëjtën mungesë si edhe dënimi me të holla-varet prej gjendjes pasurore të

---

⁵ Format e ndryshme të trajtimit, kujdesi ose mbikëqyrja në liri.

⁶ Hulumtimet vërtetojnë varësinë direkte të zbatimit të tij nga shkalla e punësimit në shtet!

kryerësit. Shumë legjislatura sot kthehen përsëri kah konfiskimi i pasurisë si sanksion i vetëm, trend që u forcua më shumë pas miratimit të disa konventave ndërkombëtare për ndërprerjen e pastrimit të parave. Si dënim sekondar është paraparë edhe marrja e disa të drejtave⁷, ose leje (leje e vozitjes, licenca), të cilat posaçërisht në kombinim me dënimin me të holla ose si përforsim i dënimit me kusht paraqesin instrument të mirë për ikje prej dënimit me burg.

Shkallë e dytë e sanksioneve janë sanksionet në bashkësi⁸. Udhëheqës në reformat legjislative në planin e masave të tilla është legjislatura angleze, e cila (pas reformave të vitit 1991) njeh gjashtë masa: probacion, burg shtëpiak, punë në dobi të përgjithshme (punë në dobi të bashkësisë), urdhëresa të kombinuara, qendrat mbledhëse dhe mbikëqyrje e rëndomtë. Ideja themelore e këtyre masave përbëhet në trajtimin në liri, përmbajtjen e të cilit në rast konkret e cakton gjyqi. Disa nga ta (puna mbarëshoqërore) janë të pranueshme në shumë legjislatura, përkundër kundërshtimeve se paraqesin kufizim të tepërt të të drejtave individuale dhe për këtë janë jodemokratike, posaçërisht nuk është e përjashtuar zbatimi i tyre ndaj kryesve për të cilët do të ishte më adekuate ndonjë sanksion tjetër jo i burgu.

Në shkallë e tretë bëjnë pjesë modalitetet e ndryshme të burgut, me të cilat i largohen tërësisht zbatimit të saj, ose zbutet regjimi i burgut me kombinimin e burgut me trajtim në liri. Përveç dënimit me kusht me të cilën pezullohet mbajtja e dënimit me kusht që kryerësi në kohën e kontrollimit të mos kryejë vepër të re penale; në këtë rreth hyjnë edhe modalitetet e ndryshme të vuajtjes së dënimit me burg: burg gjysmë ditor, dënime vikendi dhe lirim me kusht, në disa legjislatura e kombinuar me masa mbikëqyrëse⁹.

---

⁷ E drejta e votës, kryerjen e funksioneve publike, dëshmi para gjyqit, etj.

⁸ Community sentencës.

⁹ Probacioni.

3. Sistemi dhe qëllimi i masave alternative në Kodin Penal të RM-së

Alternativë për dënimin në të drejtën tonë penale të mëhershme paraqisnin dënimi me burg dhe vërejtja gjyqësore të pozicionuara si sanksione adominante. Me ndryshimet në kodin penal të RM-së të vitit 2004 është vendosur sistem i rrumbullakuar i masave alternative i cili përmban: dënim me kusht, dënim me kusht me mbikëqyrje mbrojtëse, ndërprerje me kusht të procedurës penale, punë me interes publik, vërejtje gjyqësore dhe burg shtëpiak¹⁰. Përvojat e mira në zbatimin e sanksioneve të deritanishme dominuese si dhe ata me moszbatimin e dënimit me kusht me mbikëqyrje mbrojtëse-variant e dënimit me kusht e panjohur për praktikën tonë gjyqësore janë shkak themelor për qasje të kujdesshëm dhe të rezervuar të ligjvënësit në zgjidhjen e masave alternative! Parashikimi i llojeve të masave alternative duhet të jetë i ndjekur me krijimin e prezumi-meve organizative përkatëse për kryerjen e tyre! Si sanksione "në bashkësi", shumica prej tyre nënkuptojnë përgatitjen e bashkësisë (shërbimeve të posaçme) për pjesëmarrje aktive në trajtimin e kryerësit. Për këtë, për zbatimin e punës me interes publik është përcaktuar afat më i gjatë *vacatio legis*¹¹ për shkak të ndryshimeve në LPS dhe krijimit të kornizës përkatëse juridike për organizim të realizimit të saj.

Kodi Penal përcakton qëllim të veçantë të masave alternative: sipas përgjegjësisë penale ndaj kryerësit të mos zbatohet dënim për vepra të lehta kur ajo nuk është e patjetërsueshme për mbrojtjen penalo-juridike dhe kur mund të pritet se qëllimi i dënimit mund të realizohet me paralajmërim, me kërcënim për dënim¹², vetëm paralajmërim¹³ ose me masa të ndihmës dhe mbikëqyrjes¹⁴. Qëllimi i

¹⁰ Shih n.48-a i KPRM-së.

¹¹ Gjashtë muaj prej hyrjes në fuqi të ndryshimeve në KPRM-së.

¹² Lirim me kusht.

¹³ Vërejtje gjyqësore.

¹⁴ Sjellja e kryerësit në liri.

këtyllë qartë i distancon masat alternative prej dënimeve. Për dallim nga dënimi, i cili është sanksion retributivo-preventiv, masat alternative janë sanksione preventive të cilat elementi retributiv është i nxitur dhe i vendosur në funksion të kërcënimit me dënim që e forcon veprimin special-preventiv të tyre. Me zbatimin e tyre për vepër më të lehtë shmangët zbatimi i dënimit, kur e njëjta nuk është e patjetërsueshme, dhe njëkohësisht arrihet qëllimi i dënimit. Qëllimi i këtyllë, mund të arrihet vetëm me sanksione me potencial edukativ, ndonjëherë i përmbajtur edhe me trajtim plotësues të lirisë që nënkupton involvimin e vet kryerësit në risocializimin e tij, dhe kjo çon në vlerësimin për personalitetin si prezumim kyç për shqiptimin e tyre.

4. Burgimi shtëpiak

Burgimi shtëpiak është modalitet i vuajtjes së dënimit me burgim: i dënuari të cilit në kushte të caktuara ligjore i është shqiptuar dënim me burgim dhe të njëjtin e vuan në shtëpi! Sipas kësaj, ky sanksion nuk është alternativë e burgut, por alternativë e vuajtjes së tij në entet penalo-përmirësues. Format e para të burgut shtëpiak rrjedhin prej kohës së ndarjes së trajtimit të delikuentëve politike¹⁵. Sot edhe përkundër rezervave teorike të formuluar rreth kundërshtimit se mbikëqyrja e realizimit të masës hyn në pacenueshmërinë e shtëpisë, ekziston kryesisht raport pozitiv në pranimin e kësaj alternative si mënyrë për mënjanimin e burgut afatshkurtër për disa kategori autorësh¹⁶. Në legjislacionet bashkëkohore kjo alternativë kryesisht depërton në dy forma: si burg shtëpiak i thjeshtë dhe burg shtëpiak me kontroll elektronike. Burgu shtëpiak i rëndomtë shpie në ndalesën e lëshimit të shtëpisë të të dënuarit gjatë tërë ditës, kohë të caktuar gjatë ditës ose vetëm natën. Burgu shtëpiak me ndjekje elektronike përveç ndalesës themelore për lëshim të shtëpisë kyç

¹⁵ Shekulli XIX: mbyllje më e sigurtë; ndalesë për lëshimin e vend jetesës.

¹⁶ Pleq, të sëmurë.

edhe ndjekje permanente të lëvizjes të të dënuarit në kohën e përcaktuar nga gjyqi¹⁷, me mjete speciale elektronike që zakonisht e bën policia, shërbimi i probacionit ose agjencia tjetër¹⁸. Ekzistojnë, mbikëqyrje pasive dhe aktive elektronike: te e para, aparati për mbikëqyrje që duhet ta barti dënuari reagon në sinjal të dërguar me lidhje telefonike prej pikës qendror për mbikëqyrje¹⁹, ndërsa te e dyta aparati²⁰ dërgon sinjale në mënyrë të pandërprerë i cili ndërpritet nëse i dënuari e lëshon shtëpinë që e alarmon shërbimin.

Kodi penal i Republikës së Maqedonisë e kufizon zbatimin e burgimit shtëpiak te veprat më të lehta dhe dënimet afatshkurtra të burgut të kategorisë së posaçme të të dënuarve për të cilët do të ishte joadekuate vuajtja në institucionet e burgut. Sipas kushteve ligjore²¹, nëse kryerësi i veprës penale për të cilin është i paraparë dënim me të holla ose dënim deri një vjet, është i vjetër dhe i pamundur, i sëmurë ose grua shtatzënë, gjyqi mund t'i shqiptojë dënim me burg dhe njëkohësisht të vendos me pëlqimin e tij që dënimin ta vuan në shtëpi.

Masa përbëhet në ndalesën për lëshimin e shtëpisë në kohën sa zgjat dënimi i shqiptuar i burgut. Por këtu ligji nuk bën dallim mes burgut të rëndomtë shtëpiak dhe atij me kontroll elektronik, por si supozim për ndërrim të dënimit me burg me burg shtëpiak kërkon ekzistimin e kushteve me mjete elektronike bashkëkohore ose mjete telekomunikative që të kontrollohet realizimi i tij, gjegjësisht të dënuarit kah ndalesa! Mbikëqyrja mbi realizimin e burgut shtëpiak e bën gjyqi i cili mund të përcaktoj ndërmarrjen e masave të caktuara të mbikëqyrjes edhe nga policia në vendin ku gjendet shtëpia e të dënuarit me obligim për njoftim për ndërmarrjen e tyre. Nëse i

¹⁷ Në ose jashtë shtëpisë.

¹⁸ Masa është e vënë në disa shtete amerikane prej vitit 1983, në Angli më 1991 dhe me shembullin e tyre edhe në shumë shtete Evropiane dhe zakonisht kombinohet me urdhëresë për burg shtëpiak ose plotësimin e obligimeve të përcaktuara te probacioni ose trajtim tjetër në liri.

¹⁹ Kontrollor ose mbikëqyrje.

²⁰ Rregullisht byzylyk dore që i vendoset të dënuarit.

²¹ Shih n.59-a i Kodit penal të RM-së.

dënuari e shkel ndalesën për lëshim të shtëpisë, gjyqi mund të përcaktojë që, dënimi i ndryshuar i burgut të realizohet në tërësi në entin për realizim të dënimit me burg.

Me kushte të këtilla të definuara është vendosur korniza e përgjithshme penalo-juridike e këtij sanksioni. Ekzekutimi, posaçërisht aspektet organizative dhe teknike i janë lënë ligjit për ekzekutimin e sanksioneve. Dhe këtu siç është rasti me masat alternative vërtetohet njohuria se përmbajtja e vërtetë e alternativës për burgun fiton vetëm një sanksion edhe pas rrumbullakimit të konstatimeve penitenciare për zbatimin e tij.

5. Ekzekutimi i burgimit shtëpiak

Burgimin shtëpiak e ekzekuton seksioni nga neni 226 paragrafi 2 të Ligjit mbi ekzekutimin e sanksioneve, sipas vendbanimit përkatësisht vendqëndrimit të personit të dënuar²².

Burgimi shtëpiak është modalitet i vuajtjes së dënimit me burgim: i dënuari të cilit në kushte të caktuara ligjore i është shqiptuar dënim me burgim dhe të njëjtin e vuan në shtëpi. Sipas kësaj, ky sanksion nuk është alternativë e burgut, por alternativë e vuajtjes së tij në entet ndëshkimore-përmirësuese. Format e para të burgut shtëpiak rrjedhin prej kohës së ndarjes së trajtimit të delikuentëve politike. Sot edhe përkundër rezervave teorike të formuluar rreth kundërshtimit se mbikëqyrja e realizimit të masës hyn në pacenueshmërinë e shtëpisë, ekziston kryesisht raport pozitiv në pranimin e kësaj alternative si mënyrë për mënjanimin e burgut afatshkurtër për disa kategori autorësh. Në legjislacionet bashkëkohore kjo alternativë kryesisht depërton në dy forma: si burg shtëpiak i thjeshtë dhe burg shtëpiak me kontroll elektronik. Burgu shtëpiak i rëndomtë shpie në ndalesën e lëshimit të shtëpisë të të dënuarit gjatë tërë ditës, kohë të caktuar gjatë ditës ose vetëm natën. Burgu shtëpiak me ndjekje elektronike përveç ndalesës themelore për lëshim të shtëpisë

²² Shih nenin 237 i Ligjit për ekzekutimin e sanksioneve

kyç edhe ndjekje permanente të lëvizjes të të dënuarit në kohën e përcaktuar nga gjyqi, me mjete speciale elektronike që zakonisht e bën policia, shërbimi i probacionit ose agjencia tjetër²³. Ekzistojnë, mbikëqyrje pasive dhe aktive elektronike: te e para, aparati për mbikëqyrje që duhet ta bartë i dënuari reagon në sinjal të dërguar me lidhje telefonike prej pikës qendrore për mbikëqyrje, ndërsa te e dyta aparati dërgon sinjale në mënyrë të pandërprerë i cili ndërpritet nëse i dënuari e lëshon shtëpinë që e alarmon shërbimin. Masa përbëhet në ndalesën për lëshimin e shtëpisë në kohën sa zgjat dënimi i shqiptuar i burgut. Por këtu ligji nuk bën dallim mes burgut të rëndomtë shtëpiak dhe atij me kontroll elektronik, por si supozim për ndërrim të dënimit me burg me burg shtëpiak kërkon ekzistimin e kushteve me mjete elektronike bashkëkohore ose mjete telekomunikative që të kontrollohet realizimi i tij, gjegjësisht të dënuarit kah ndalesa. Mbikëqyrja mbi realizimin e burgut shtëpiak e bën gjyqi i cili mund të përcaktojë ndërmarrjen e masave të caktuara të mbikëqyrjes edhe nga policia në vendin ku gjendet shtëpia e të dënuarit me obligim për njoftim për ndërmarrjen e tyre. Nëse i dënuari e shkel ndalesën për lëshim të shtëpisë, gjyqi mund të përcaktojë që, dënimi i ndryshuar i burgut të realizohet në tërësi në entin për realizim të dënimit me burg²⁴. Përndryshe, edhe këtë masë alternative e ekzekuton seksioni për punë sociale.

Seksioni cakton personin që do ta kryejë mbikëqyrjen ndaj ekzekutimit të burgimit shtëpiak. Në realizimin e ekzekutimit të burgimit shtëpiak, seksioni mund të kërkojë ndihmë nga policia²⁵.

Kodi penal i RM-së e kufizon zbatimin e burgut shtëpiak te veprat më të lehta dhe dënimet afatshkurtra të burgut të kategorisë së posaçme të të dënuarve për të cilët do të ishte joadekuate vuajtja

---

²³ Masa është e vënë në disa shtete amerikane prej vitit 1983, në Angli më 1991 dhe me shembullin e tyre edhe në shumë shtete evropiane dhe zakonisht kombinohet me urdhëresë për burg shtëpiak ose plotësimin e obligimeve të përcaktuara te probacioni ose trajtim tjetër në liri.

²⁴ Shih Kambovski V., E drejta penale-pjesa e përgjithshme, f.543.

²⁵ Shih nenin 237 paragrafin 1 dhe 2 i Ligjit për ekzekutimin e sanksioneve.

në institucionet e burgut. Sipas kushteve ligjore²⁶, nëse kryerësi i veprës penale për të cilin është i paraparë dënim me të holla ose dënim deri një vit, është i vjetër dhe i pamundur, i sëmurë ose grua shtatzënë, gjyqi mund t'i shqiptojë dënim me burg dhe njëkohësisht të vendos me pëlqimin e tij që dënimin ta vuan në shtëpi²⁷.

Edhe kjo masë alternative mbikëqyret nga seksioni për punë politike, përkatësisht nga personi që e përcakton seksioni, gjatë së cilës mbikëqyrje mundet të kërkon edhe asistencë nga ana e policisë apo nga ana e ndonjë organi tjetër shtetëror që mund të jep kontribut në realizimin sa më të mirëfilltë të kësaj mase.

Seksioni gjatë ekzekutimit të burgimit shtëpiak i ofron ndihmë dhe mbrojtje të dënuarit, sipas planit individual për ekzekutimin e masës. Seksioni gojarisht i bën vërejtje të dënuarit nëse nuk i përmbahet ndalimit për lëshimin e shtëpisë dhe për këtë e njofton gjyqin. Nëse i dënuari vazhdon me sjelljen e atillë, seksioni do t'i propozojë gjyqit që zëvendësimi i dënimit me burg tërësisht të kryhet në institucionin ndëshkues përmirësues²⁸.

Meqë kjo masë mund t'i shqiptohet çdo personi që vjen në kundërshtim me ligjin, gjatë ekzekutimit të kësaj mase alternative, personit të dënuar i ofrohet ndihma dhe mbrojtja e nevojshme. Mirëpo, para se të fillon të ekzekutohet kjo masë alternative, seksioni për punë sociale ia tërheq vërejtjen personit të dënuar se në rast se nuk e respekton ndalesën për moslëshim dhe mosbraktisje të shtëpisë, atëherë në raste të tilla do ta njoftojë gjyqin dhe do të ndërmerren masa konkrete ndaj personit të dënuar. Me fjalë të tjera, nëse personi i dënuar vazhdimisht shkel këtë masë, atëherë gjyqi do t'ia zëvendësojë me dënimin e burgimit, të cilin do ta vuan në institucionet ndëshkimore-korrektuese.

---

²⁶ Shih nenin 59-a të kodit penal të RM-së.

²⁷ Shih Kambovski V., E drejta penale-pjesa e përgjithshme, f.543.

²⁸ Shih nenin 237 paragrafin 1-3 i Ligjit për ekzekutimin e sanksioneve.

Conclusion

Home detention, today in Macedonia very rarely comes into expression the imposition and implementation.

This is due mostly possibility of misuse of this institute, especially by those who influence or are associated with the central government or the judiciary. Therefore, our practice rarely speaks in this regard.

BIBLIOGRAFIA

1. Kambovski, prof dr. Vllado “E drejta penale – pjesa e përgjithshme”, Shkup, 2010.
2. Osmani, Doc dr. Afrim “*Kodi penal i Republikës së Maqedonisë-Teksti integral, i përpunuar në gjuhën shqipe, me udhëzime dhe sqarime, treguesi alfabetik*”, Shkup, 2010.
3. Osmani, Doc dr. Afrim “*Komentari i Ligjit për ekzekutimin i sanksioneve*”, Shkup, 2013.